

KEELEHARJUTUSI. SUUR JA VÄIKE ALGUSTÄHT.

1. Tee suurele algustähele ring ümber ja pane jutumärgid, kus vaja.

LASTE- JA NOORSOOKIRJANIK JÜRI PARIJÕGI SÜNDIS 2. SEPTEMBRIL 1892 KUNDAS. AASTANI 1935, ENNE PEREKONNANIMEDE EESTISTAMIST, OLI TA JÜRI PARINBAK, KA PARINBACH. PARIJÕGI ÕPPIS KUNDA VALLAKOOLIS, RAKVERE LINNAKOOLIS JA TARTU ÜLIKOOLIS, OLI ÜLIÕPILASSELTSI RAIMLA LIIGE. TA TÖÖTAS AASTAID ÕPETAJA JA KOOLIJUHINA RAKVERES NING TARTUS. PARIJÕGI ON AVALDANUD ARVUKALT EMAKEELE- JA AJALOOÕPIKUID. TEMA ESIMENE RAAMAT OLI NÄIDEND JUKU JA HILDA JÕULUJUHTUMUSED METSAS. SEEJÄREL ILMUS MITU LASTERAA-

MATUT, NÄITEKS TERASPOISS, MESINIKUD ENN JA JAAN. TA ON KIRJUTANUD REISI- JA MATKAVESTEID, NÄITEKS ÜHE POISU REISILOOD VÕI SUUSKADEL VALLASTES. SENINI ON MEIE KOOLILUGEMIKES KATKENDeid MUINASJUTUVALIMIKUST KÜLALISTE LEIB. KIRJANIKU TEOSEID ON ERI RAAMATUTENA ILMUNUD POOLA, SAKSA, SOOME JA VENE KEELES.

PARIJÕGI OSALES ESIMESES MAAILMASÕJAS JA VABADUSSÕJAS. TA HUKKUS MASSIMÕRVA OHVRINA 9. JUULIL 1941. AASTAL NING ON MAETUD TARTU PAULUSE KALMISTULE.

2. Tõmba maha vale täht.

(v/V) iru (l/L)aulik

Õieti ei alanudki ta elukäik (k/K)aarlis, vaid (k/K)adrina (k/K)ihelkonnas (j/J)õepere (m/M)õisas. Seal ta sündis 26. (d/D)etsembril 1803. a. Seal kutsuti ta isa (r/R)istmetsa (j/J)uhaniks, teda (r/R)istmetsa (v/V)idriks. Temal kui orjalapsel (p/P)riinime polnud. Nii madalal seisis ta häll. Kaarlis hakati teda kutsuma (a/A)ida-(v/V)idriks. Rakveres (k/K)öster (g/G)ööki koolis muudeti ta (j/J)õepere nimi (s/S)aksakeel-

seks, (k/K)reutzwaldiks. Kui võõrastavalt see kõlas, kui vana õpetaja ütles: „Nüüd oled sa (f/F)riedrich (r/R)einhold (k/K)reutzwald.“ See nimi ongi jäänud talle elueaks, kuigi ta on katsunud oma vana nime elustada: (v/V)idri (r/R)ein (r/R)istmets.

Just nii kirjeldas (j/J)üri (p/P)arijõgi „(e/E)esti koolilugemiku“ 1. osas tolle aja koolilastele meie (e/E)epose autorit.

3. Rühmita perekonnanimed tabelisse.

Aeg, Jaanson, Kokk, Kütt, Luik, Meri, Madison, Mihkelson, Ott, Sarapuu, Seeder, Sibul, Päts, Rüütel, Ilves, Kaljulaid

Puude nime- tustest tuleta- tud nimed	Loomade ja lindude nime- tustest tuleta- tud nimed	Loodusobjek- tidest tuleta- tud nimed	Tegevusalast vms tuletatud nimed	Eesnimedest tuletatud nimed	Asjadest, näh- tustest tuleta- tud nimed

a. Leia loetelust Eesti presidentide perekonnanimed, markeeri need mõne värviga.

b. Paranda algustähevead ning lisa viimasesse lausesse tabelist kolm näidet.

Kui pärisorjus kaotati, said Eestlased endale perekonnanimed, peaaegu pooltele anti Saksapärase nimi. Kuna Saksa keeles on poeg *Sohn*, siis sai Peetri pojast Petersohn. Hiljem muudeti nimed eestipäraseks, nt

4. Ühe 4. klassi õpilase referaadis on palju algustähe- ning jutumärgivigu. Paranda need ja püüa arvata, kellest on jutt.

Ta on sündinud 1977. aastal Keilas, lõpetanud kohila gümnaasiumi, õppinud Usuteadust ning Keeleteadust.

Tema esimene jutustus Saladuslik Päevik ilmus 2008. aastal. Praeguseks on ta avaldanud üle 30 raamatu. Nende seas on nii Probleemromaane, Kriminulle kui ka Müstikaga Põimitud Põnevuslugusid. Seda kinnitavad ka teoste pealkirjad, näiteks Kuidas mu isa endale uue naise sai, Vanalinna detektiivid või Maarius, Maagia ja Libahunt Liisi. Vahva raamat on Täiesti Tavaline Perekond, kus peategelane Tim peab „Blogi“, et oma perekonna kummalised juhtumised üles tähendada. Kirjanik

ise on öelnud, et mõni sealsetest lugudest on elust maha kirjutatud, näiteks lugu ühele Tartu Tänavale kolinud filmivõtetest või ühes suguvõsas liikuv „Legend“ rootsi kuninglikest esivanematest. Ka hüljatud kutsikatest kirjutavad Ajalehed igal suvel.

Luuletusi on tal vähem ja need on ilmunud kahes Luulekogus. Esimene kannab pealkirja Tuhkatriinu.

Ta on kirjutanud ka näidendeid. 2018. aastal võitis ta laste- ja noortenäidendite võistlusel pea-preemia. Näidend Maailm, kuhu ma kuulun räägib Skisofreeniat põdevast noorukist Rolandist.

See kirjanik on

5. Tõmba ring ümber suurele algustähele.

06.03.2019

14. MÄRSTIL KELL 16.00 TOIMUB EESTI KIRJANDUS- SEUMI DIREKTOR URMAS SUTROP. LUULEPREEMIALE MUUSEUMIS (VANEMUISE 42, TARTU) AKTUS, KUS KANDIDEERINUTEST JA LAUREAADI LUULEST TEEB TARTU LINNAPEA URMAS KLAAS ANNAB ÜLE GUSTAV ÜLEVAATE ŽÜRII LIIGE ASTRID TUISE. MUSITSEERIB SUITSU NIMELISE LUULEPREEMIA NING VABARIIGI ARGO VALS. ENNE AKTUST, KELL 14.00, TOIMUB RAH- PRESIDENT KERSTI KALJULAIK RAHVALUULEPREE- VALUULE ARHIIVI KAASTÖÖLISTE PÄEV. MIAD. TERVITUSEKS VÕTAB SÕNA KIRJANDUSMUU- <http://www.kirmus.ee/est/info/%C3%BCritused/>

Mis tekstiliigiga on tegu? Tõmba õigele joon alla. Mille põhjal otsustasid?

Vikipeedia artikkel

Teadanne muuseumi kodulehelt

Teadlase blogipostitus

6. Tõmba maha vale täht, lisa jutumärgid, kus vaja.

(r/R)ahva (r/R)aamat on üks (e/E)esti suuremaid raamatumüügiga tegelevaid kaubandusettevõtteid, millel on 15 kauplust üheksas (e/E)esti linnas. Poeketi raamatuid leiab ka (s/S)elveri, (p/P)risma, (r/R)imi jt suurte jaekettide poodides.

Ettevõtte sai nime (t/T)allinnas (p/P)ärnu maanteel tegutsenud kaupuse (r/R)ahva (r/R)aamat järgi. 1912. aastal valmis (s/S)uur-(k/K)arja ja (j/J)aani t/T)änava vahelisel krundil kuulsa (s/S)oome (a/A)rHITEKTI (e/E)liel (s/S)aarineni projekti järgi silmapaistev hoone, milles avas ukseid ka (g/G)ustav (p/P)ihlakase (r/R)aamatu- ja (k/K)antseleitarvete (k/K)auplus.

(r/R)ahva (r/R)aamatu eesmärgiks on olla (e/E)uroopa kõige lugejasõbralikum raamatumüüja. Heaks kinnituseks olgu kas või teadmine, et (p/P)oeketi (v/V)iru (k/K)eskuse kauplus valiti 2022. aasta (l/L)ondoni raamatumessil maailma parimaks raamatupoeks..

Allikas: <https://rahvaraamat.ee/et/meist>

7. Jaga raamatud pealkirja järgi õigetesse rubriikidesse ning kirjuta õigesti.

19. sajandi inimene, luuseri päevik, korstnapühkija surm, proua aedvilja värvilised toidud, tõde ja õigus, supilinna salaseltsi kokaraamat, eesti politsei 100 aastat, timukas, jänku-jassi kingitus, hamlet

Ilukirjandus	Lastekirjandus	Põnevuslood ja krimikirjandus	Ajalugu	Kokandus

8. Paranda algustäht ja lisa jutumärgid, kus vaja. Lõpeta kaks viimast lauset. Nimed vali loetelust.

1930. aastatel toimus nimede eestistamine, mis kulmineerus 26. aprillil 1936, mil nimede eestistamise liit korraldas rünnakpäeva võõrapärastele nimedele.

keeleteadlane julius mägiste on soovituslikud nimed kokku kogunud raamatusse eestipäraseid eesnimesid. sellest sai 1930. aastate teisel poolel omamoodi piibel, mida perekonnaseisuametnikud hoolega kasutasid, kui mingi vanemate soovitud nimi tundus kahtlane.

Tütarlastele soovitati teiste hulgas panna näiteks

selliseid nimesid:

.....

.....

.....

Poisslastele soovitati selliseid nimesid:

.....

.....

.....

Keiti Vilmsi järgi „Sõnasäuts. Eestipäraseid eesnimesid“, 21.02.2018

AARI, AAT, ANGERVA, ARIK, EBU, EIRI, ERGAV, HALLIK, HELMIK, HUILE, HÄÄLI, HÖALEMB, HÖÖDUR, IGNAS, JUNDO, KAARE, KULDJA, KÄLL, KÜBRO, LEEGI, LIBLI, LÜLL, MAALA, MALDUR, MEEMIK, MESIKE, MIDLI, NIDO, ORVIKE, OOL, PEIBO, PÜVI, RAJUR, RAUDO, TÕNDO, SULA, VIISI, VIRMO, VÄIGO, ÕITSE.

- Palu õpetajalt õiget vastust ja võrdle oma lahendust sellega. Mitu nime õnnestus õigesti ära arvata?
- Milliseid nimesid tasuks sinu arvates juurutama hakata?
- Millised nimed ei sobi üldse?

Pikemat nimekirja võib vaadata sellelt veebilehelt: <https://loterii.blogspot.com/2014/03/julius-magiste-eestipäraseid-eesnimesid.html>. Raamat on kättesaadav siit: http://emakeeleselts.ee/digiraamatud/AES-toimetised_XXVIII.pdf